

פרוטוקול מס' 110

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
יום ג', א' בתמוז תשל"ה - 10.6.75, שעה 11.00

נכח:

חברי הוועדה: ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
א. גיבלבר
ת. זיאד
ה. זידל
מ. חריש
ח. שמעוני
פ. שינמן
ב.צ. קשת

מוזמנים:
א. וולף - משרד הבריאות
י. שכטר - משרד הבריאות
נ. דניאל - משרד הבריאות
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
ש. לינדר - המוסד לביטוח לאומי
י. כבלאוי - משרד העבודה
ר. דון - משרד העבודה

מוכירת הוועדה: ש. כרם

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: חוק ביטוח בריאות, תשל"ה - 1975.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני פותחת את הישיבה.

חוק ביטוח בריאות, תשל"ה-1975

פנה אלי אתמול חבר-הכנסת דיציאן וביקש ממני לגלות רצון טוב ולא לקיים את ההצבעות, מכיוון שיש לו הסתייגויות רבות ולא יוכל להיות נוכח בישיבה של היום משום שעליו להיות במשפט. אמרתי לו שאשקול בדבר ואראה אם אני יכולה לשנות את סדר היום. חבר-הכנסת דיציאן ידע שיש לו היום משפט ואת ההודעה שלחנו כבר לפני שבועיים ובה נאמר שיהיו הצבעות, אם כי אין חובה לפרט בהודעה על קיום הצבעות, אך מאחר שפנה אלי, אמרתי שאראה איך יפול דבר. חבר-הכנסת דיציאן לא הסתפק בכך והלך להחתיים את חברי הוועדה, אם כי אין שום סעיף בתקנון הקובע שחתימות חברי הוועדה מחייבות במקרה כזה. הדבר פגע בי מאד. אפשר לפנות, אפשר לגלות רצון טוב, ובדרך כלל אי אפשר לבוא אלי בטענות שאינני מגלה רצון טוב. לא נוח לי לומר את הדברים בהעדרו של חבר-הכנסת דיציאן, אבל אם בא אלי ואם אמרתי שאדחה את ההצבעות אם רק אוכל, מדוע היה צריך לאסוף חתימות?

דבר אחר מפליא אותי: אם לחבר-הכנסת דיציאן יש הסתייגויות, מדוע לא הגיש אותן? הוא חייב להגיש אותן. עד עכשיו הגישו רק שני חברי כנסת הסתייגויות - חבר-הכנסת ידיד וחבר-הכנסת שינמן. אף אחד אחר לא הגיש הסתייגויות, למעט הסתייגויות שנאמרו בעל-פה ולא הוגשו בכתב. עד היום לא הגיש גם חבר-הכנסת דיציאן אף הסתייגות אחת.

החלטתי לדחות את ההצבעה, כי אין לי ענין להטיל צוויים, למרות שמכוח התקנון אני יכולה לומר, כיושבת-ראש הוועדה, שאין באפשרותי לשנות את סדר היום. אני מבקשת לא לנהוג כך להבא, ומודיעה כי בפעם השניה לא אתחשב בזה, אלא אם כן יש פניה ופניה מנומקת. לו היה חבר-הכנסת דיציאן אומר שלא הספיק להכין את ההסתייגויות, הייתי מבינה. מדוע צריך היה לנקוט בצורת פניה כזאת?

ה. זיידל: מתי תהיה ההצבעה?

היו"ר ח. גרוסמן: בשבוע הבא.

ה. זיידל: אני מבקש לתת אפשרות להגיש הסתייגויות לאלה שעדיין לא הגישו.

היו"ר ח. גרוסמן: בהחלט.

י. בארי: הבהרה על מה שקרה אתמול: כאשר פנה אלי אתמול, סמוך לצהריים, חבר-הכנסת דיציאן ואמר שהוא מבקש לדחות את ההצבעה, אמרתי לו שיפנה אל היושבת-ראש ויבוא עמה בדברים. אחרי הצהריים בא אלי חבר-הכנסת דיציאן עם הסכתב. שאלתי אותו אם דיבר עם היושבת-ראש, הוא השיב בחיוב ואמר שתשובתה של היושבת ראש היתה, שאם תהיה פניה של עוד חברי ועדה, היא תיענה.

היו"ר ח. גרוסמן: אמרתי שאענה אם יהיו עוד חברי ועדה.

י. בארי: יכול להיות שהיה קצר באחד השלבים. מכל מקום כשחתמתי על הנייר הבינתי שהיושבת ראש אמרה שתיענה אם תהיה פניה של חברי ועדה, והחתימה על הסכתב היתה מעין פניה.

ברור שאין שום משמעות פורמלית משפטית לחתימות חברי הוועדה. היושבת-ראש הוא הקובע את סדר היום והוא יכול לעשות זאת חרף דעתם של רוב חברי הוועדה.

לעצם העניין: לא נאמר בשום מקום שאפשר להעלות הסתייגויות רק בכתב.

היו"ר ח. גרוסמן: אמרתי שצריך להגיש את ההסתייגויות, אם כי לא אמרתי שבכתב בלבד. רצוי בכתב, כדי יהיה יותר ברור מה מבקשים להציע.

י. בארי:

יש שניים-שלושה סעיפים שיש לי לגביהם הסתייגויות, אך בטרם יודעת הממשלה מהן ההסתייגויות או בטרם אנחנו יודעים אם הן יתקבלו או לא באופן עקרוני, אתקשה מאד לעבד את ההצעות. למשל, אני גורס שיש לקבוע בחוק מה יהיו המוסדות, כיצד יבחרו ומה יהיו סמכויותיהם ואינני גורס שיש להשאיר זאת לתקנות. מבחינה פורמלית דקדקנית עלי להביא הצעה מפורטת המשתרעת על שלושה דפים.

היו"ר ח. גרוסמן:

אתה יכול להגיש הצעה בכתב, שאתה מבקש לכלול בחוק הבריאות את הדברים שהזכרת, ואז תהיה הצבעה עקרונית אם לכלול אותם בחוק או לא.

י. בארי:

אבקש איפוא הצבעה עקרונית, ואם ההסתייגות עוברת, ייתכן שגם לממשלה יש קונספציות כיצד להפעיל זאת.

א. גיבלבר:

גם אני חושב שהנוהג של חתימות אינו נוהג בוועדה ולא צריך לעשות זאת. אם החתימות אינן פועלות מבחינת התקנון, לשם מה לאסוף חתימות?

אני רוצה לאחל לך מזל טוב לנישואי

הבת.

היו"ר ח. גרוסמן:

תודה רבה.

ה. זיידל:

למרות שחבר-הכנסת דיציאן פנה גם אלי הודעתי שלא אחתום אבל אמרתי שאם תהיה הצעה לדחות את ההצבעה, אתמוך בה.

לענין עצמו: בפרוטוקולים של

הוועדה נמצאות הצעות שהציעו חברי הוועדה. נראה לי שזכותנו - כמו זכותם של כל הארגונים שהופיעו בפנינו - לקבל מהמזכירות את סיכומי הצעות חברי הוועדה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אין לי צוות בוועדה שיוכל לעשות זאת. קיבלתם נוסח מסוכם. כל אחד יכול לקרוא נוסח זה ולראות באיזו נקודה נשאר לו משהו להעיר.

ה. זיידל:

אבקש שתהיה קצת ליבראליות בעת ההצבעות על ההצעות: אם יתברר שחבר-כנסת מסויים לא הגיש הצעות בנקודה זו או אחרת, אבל דיבר על כך, יוכל להגיש אותן.

היו"ר ח. גרוסמן:

איך נוכל להצביע על דבר שחבר-הכנסת יאמר בעל-פה? אנחנו לא מצביעים על רעיונות, כי אם על סעיפים.

ח. שמעוני:

אני מציע שהמזכירות יתנו לכל חבר ועדה את הסעיפים שעליהם היו לאותו חבר ועדה הסתייגויות, ואז יוכל כל אחד להכין את עצמו.

היו"ר ח. גרוסמן:

אמרתי שאין לי צוות לזה. כל אחד יצטרך לעשות כמיטב יכולתו ויוכל להעזר גם במזכירות הוועדה.

ס. יריד:

מכיוון שלפנינו עוד הרבה פרקים העומדים לדיון, אני מציע שלהבא ירכזו היועצים המשפטיים את ההצעות או התיקונים שמציעים חברי הוועדה לסעיפים.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני יכולה להפנות את הבקשה ליועצים המשפטיים. כאשר חבר ועדה רוצה להעזר בניסוח הצעה, הוא בוודאי יכול להעזר על ידי היועצים המשפטיים.

ת. פנחסוביץ:

אם מישהו מבקש שננסח את דבריו עליו רק לומר לנו. מה הוא רוצה. הוא יכול להגיש את הצעתו בכתב או בעל פה בלשון פשוטה ואנחנו ננסח אותה. על הפרוטוקולים אין אפשרות לעבור, כי אין לי כל כך הרבה אנשים.

פרק ד:

סעיפים 35, 36, 37:

ה. זיידל:

בסעיף 35 יש לכתוב "כל אזרח חייב להצטרף לקופת-חולים" ולא "כל מבוטח" חייב להצטרף לקופת-חולים, כי האזרח נעשה מבוטח רק בשעה שהוא כבר שייך לקופת-חולים.

ח. שמעוני:

נשארה תלויה ועומדת הבעיה, שקופת-חולים הכללית יכולה לסרב במקרה שמבוטח אינו חבר הסתדרות.

א. וולף:

הבעיה ירדה לגמרי מן הפרק.

שם הפרק: מאחר שבכל מקום כתבנו "מבוטח" במקום "חבר", צריך לבוא שינוי גם בשם הפרק. נבדוק אם להכניס את המלה "שייכות" במקום המלה "חברות".

לחבר-הכנסת זיידל: מבוטח הוא כל תושב ישראל. לפי סעיף 1 והסעיפים הצמודים אליו כל אזרח הוא מבוטח מיום היכנס החוק לתוקפו ואין זה תלוי אם הוא מצטרף או לא מצטרף לקופת-חולים. התואר שלו לצורך חוק זה הוא "מבוטח". כל תושב בישראל הכלול בהגדרות הסעיפים הראשונים חייב להצטרף לקופת-חולים. הנוסח חייב איפוא להישאר כמות שהוא.

לחבר-הכנסת שמעוני: לפי סעיף 36 אין אפשרות לסרב. אני חושש שחבר-הכנסת שמעוני מערוב את סעיף 36 עם סעיף 37 אחר כך בסעיף 37, שההסתדרות יכולה לסרב לקבל לשורותיה חבר שאינו חבר בקופת-חולים שלה. להיפך לא ייתכן. מוסכם על דעת קופת-חולים הכללית, על דעת ההסתדרות, על דעת כל הנוגעים בדבר, שקופת-חולים הכללית פתוחה לכל, כמו כל קופת-חולים אחרת.

א. גיבלבר: היא לא תסרב, אבל היא יכולה להתנות תנאי.

א. וולף: היא לא יכולה להתנות תנאי.

ח. שמעוני: האם יכולה קופת-חולים כלשהי להכניס בתקנון שלה, שחבר קופת-החולים חייב להיות גם חבר הסתדרות מסויימת?

א. וולף: לא, זה מנוגד להוראות החוק.

ח. שמעוני: צריך אולי לומר: "לא תסרב קופת-חולים על פי תקנונה לקבל מבוטח המבקש להצטרף אליה".

א. וולף: אם אתה מוסיף את המלים "על פי תקנונה", אתה נותן היתר להכניס בתקנון כל הוראה שהיא לגבי החברות, וזה בדיוק מה שאיננו מעוניינים בו. ברגע שהנוסח נשאר כפי שהוא, כל הוראה בתקנון הנוגדת הוראה זו פסולה.

בסעיף 37 צריך לבוא תיקון לשוני קל: במקום "למבוטח" יבוא "כמבוטח".

י. בארי: למה צריך לומר "כמבוטח"? אפשר לומר: "לא תקבל קופת-חולים מבוטח

אדם המבוטח בקופת-חולים אחרת".

א. וולף:

קופת-חולים צריכה לקבל את המבוטח אליה.

י. בארי:

נאמר: "לא תבטח קופת-חולים אדם המבוטח בקופת-חולים אחרת".

היו"ר ח. גרוסמן:

זה ענין של סגנון בלבד.

א. גיבלבר:

אני מבקש רשות הסתייגות לגבי סעיף 36. אני רוצה להתייעץ.

ס. חריש:

לא במקרה ביקש חבר-הכנסת גיבלבר הסתייגות, ואני קצת שותף להיסוס שלו בענין זה. אחד הדברים שבעיני מצדיקים קיומן של קופות-חולים שונות היא העובדה שלא מדובר רק על שירותי בריאות, אלא מדובר על התאגדות חופשית של אנשים על סמך עקרונות מסויימים שאותם מייצגות קופות-החולים. בענין ספציפי זה אני מטיל על ההסתדרות את החובה, על ידי חוק זה, לקבל גם מי שיכול להיות נוגד לכל התפיסה של ההסתדרות. יש ענין של מתן שירותים רפואיים ותיאומים מסויימים הקיימים גם כיום בין קופות-חולים, והבאים לייעל את שירותי הבריאות, שאותם אני מצדיק, אבל כשבאים לדבר על עניני חברות מתחיל הענין להיות יותר מסובך: אי אפשר להיות חבר ההסתדרות בלי להיות חבר קופת-חולים של ההסתדרות, ולחברות בהסתדרות יש תנאים מסויימים. האם אנחנו יכולים לבוא ולומר שההסתדרות חייבת לקבל לקופת-חולים שלה אדם שנוגד את תפיסת ההסתדרות? האם אפשר לכפות את החברות בקופת-חולים של ההסתדרות בניגוד לעקרונות שהיא בנויה עליהם? בשלב זה אני מבקש לרשום את הבעיה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה שאתה וחבר-הכנסת גיבלבר תגבשו דעה בענין זה ותגישו הצעה

אחרי שבוע-שבועיים.

ה. זיידל:

אני חייב להביע תמיהה על גישתו של חבר-הכנסת חריש, המחזירה אותנו אחורה בהרבה שנים. כשהופיעו בפנינו נציגי קופת-חולים ונציגי ההסתדרות הם לא הציגו בפנינו את נושא קופת-חולים כפי שהוא הציג אותו. להיפך: הם אמרו שיש להבדיל בין ביטוח בריאות ומתן שירותי בריאות לכין הארגון. מי שדוגל בביטוח בריאות מסלכתי חייב לדעת להבחין בין מתן שירותי בריאות לבין ההשתייכות הארגונית. זו הפעם הראשונה שאני שומע הסתייגות בנושא זה. לא שמעתי בעבר הסתייגות לא בהסתדרות - לא בוועדה המרכזת ולא בוועד הפועל. המצב כיום ש"הפועל המזרחי" שייכים לקופת-חולים של ההסתדרות; אגודת ישראל - גם כן שייכים. יש החלטה של הוועדה המרכזת של ההסתדרות, שנתקבלה עוד לפני שנתיים, לפתוח את קופת-החולים גם לאנשים שאינם חברי ההסתדרות. האם דווקא בדיון בביטוח בריאות מסלכתי ירצו להחזיר אותנו אחורה?

פ. שינסון:

על ענין התקנון שבפרק ג' עברנו דרך אגב ומסרנו אותו לאישור שר העבודה. בהצעותי אני מציע שתקנון של כל קופת-חולים חייב להיות מאושר על ידי ועדת השירותים הציבוריים. מדוע? - כי קופת-חולים יכולה להכניס בתקנון גם דברים שהם בניגוד לחוק.

נראה לי שסעיף 36 הוא מסוכן מאד ולא רק להסתדרות. אני מהסס לגבי מוסד שיש בו כמעט חיסול של לשכות המס. גם אני עדיין לא נוקט עמדה ומשאיר לי רשות להסתייגות. ארצה להתייעץ עם חברי בקשר לסעיף זה.

ס. חריש:

להערתו של חבר-הכנסת זיידל: יש הבחנה בין מתן שירות ובין השתייכות חברותית לארגון. זו ההבחנה שאני מעלה אותה ושעליה גם אתה צריך לחשוב. מתן שירות ל"פועל המזרחי" הוא דבר אחד, אבל השתייכות ארגונית, שהיא גם השתייכות חברתית, זה דבר שני, שבו יש מקום גם לשיקול של קנה מידה אחד.

היו"ר ח. גרוסמן:

בדור מאד מה מטריד כל אחד מאתנו,
אבל צריך לשקול מה יותר טוב מבחינת
ויגיש את הצעתו.

המבוטח, מבחינת קידום ביטוח הבריאות במדינה. כל אחד ישקול, יתייעץ

סעיף 38:

א. וולף:
הסמכתה, מטשיך להיות חבר באותה קופה, משהוטמכה, ואינו חייב להרשם מחדש.

ח. שמעוני: מה זאת אומרת "בתכופ"?

א. וולף: בסמוך.

ח. שמעוני: זה פרק זמן שאינו מוגדר.

א. וולף: המושג "בתכופ" הוא מושג חקיקתי המופיע בהרבה חוקים, והוא בא כדי לסנוע אי סדר כללי בשעת ההסמכה, כי אם לא תהיה הוראה כזאת, יצטרך כל אחד ואחד מחברי קופות-החולים להרשם מחדש בעת ההסמכה.

משמעותו של סעיף קטן (ב) היא, שאם ביום תחילת החוק לא הוסמכה עדיין קופת-חולים מסויימת, מסיבות שונות, לא יחול חוק זה על כל מבוטח באותה קופה, והוא לא יחול על כל מבוטח בקופה זו כל עוד לא הוחלט סופית על ההסמכה או כל עוד אותו מבוטח מבוטח באותה קופה.

אחרי בדיקה ומחשבה הגענו למסקנה שסעיף כזה אינו טוב, כי משמעותו היא זו: אם שר הבריאות או שר העבודה מחליטים שקופת-חולים מסויימת אינה ממלאה אחד תנאים מסויימים שהיא חייבת למלא, הקופה אינה מקבלת הסמכה, מתחיל ויכוח והעניין מסועבר לבית-המשפט העליון - דבר שיכול להימשך אפילו שנה אחרי יום כניסת החוק לתוקפו - הרי שבאותה שנה המבוטחים באותה קופה זכאים לקבל את השירותים כפי שקיבלו לפני החוק, אבל הם אינם זכאים לכל ההטבות הקיימות בחוק. לדוגמה: אם הם סגובלים בגלל סחלה או גיל, ימשיכו להיות סוגובלים בעניינים אלה. לדעתנו זה לא טוב לא למבוטחים ולא לאחידות שירותי הבריאות, שאנחנו רוצים לתת אותם מיום היכנס החוק לתוקפו.

אנחנו מציעים איפוא לחוק את סעיף קטן (ב), ואת מקומו ימלא סעיף 112 המדבר על תקופת מעבר. סעיף 112 אומר: "תחילתו של חוק זה כעבור שנה מיום פרסומו ברשומות, אך ניתן להקים את המועצה ולכנסה לפני המועד האמור". אנחנו מציעים שבתקופת המעבר תוצא הוראה המחייבת את קופת-חולים להגיש את הבקשה להסמכה, להשלים את תהליכי ההסמכה, והשר יוססך להתקין תקנות לגבי ההסמכה בתקופת מעבר זו. התוצאה תהיה שביום היכנס החוק לתוקפו יהיה הכל שפיר וקיים - למעט חריגים - מבלי שיהיה צורך בהוראת סעיף קטן (ב).

א. גיבלבר: תקופת המעבר איננה טובה לעצם העניין, כי היא דוחה את כל הזכויות שהמדינה רוצה לתת לאזרחים לאחר תקופת המעבר. יש בכך דחיה של החוק ורווח לתקציב.

נדאה לי שתיאודתית סעיף קטן (ב) בכל זאת נחוק, כי אם יקרה שאחרי תקופת המעבר תשאיר קופת-חולים מסויימת בלי הסמכה, צריכים המבוטחים שלה ליהנות מאותן הטבות שהמדינה נותנת, על אף שהקופה איננה מוסמכת.

א. וולף: אבל זה בדיוק מה שסעיף קטן (ב) אינו מאפשר.

א. גיבלבר: אז יש לשנות את הסעיף ולהוסיף, שאף על פי כן המבוטחים יהנו מן הזכויות הממלכתיות.

ח. שמעוני: אולי אפשר להוסיף זאת לסעיף 31 המתוקן?

א. וולף:

סעיף 31 מדבר בענין אחר - כאשר יש ביטול הסמכה או פירוק מצדן

של קופות-חולים שכבר פועלות.

פ. שינמן:

למעשה סעיף קטן (א) בא לטובת קופות-החולים, כי פירושו שעם היכנס החוק לתוקפו לא יוכלו חברי קופת-חולים להחליף את הקופה, ובמצבן של קופות-החולים לא יחול שינוי. הזכות להחליף קופה ניתנת רק לאחר זמן מסויים.

היו"ר ח. גרוסמן: זה גם לטובת המבוטח.

פ. שינמן:

קודם כל זה לטובת קופות-החולים, כי עם היכנס החוק לתוקפו נשארים המבוטחים אוטומטית חברים באותה קופה.

אולי זה טוב גם למבוטח, כי עם הפעלת החוק לא יהיה הבדל בין קופה לקופה וכל קופות-החולים יפעלו פחות או יותר בדרגה אחת.

מה יהיה מצבו של מבוטח לפי סעיף קטן (ב)? - האם נותנים לו את האפשרות להחליף את הקופה שלא הוסמכה בקופה אחרת? גם אם אנחנו טוחקים סעיף זה, עדיין לא מצאנו פתרון, משום שגם לאחר אותה שנה שניתנת בסעיף 112 ייתכן שההסמכה לא ניתנה ומה יהיה אז מצבו של המבוטח?

ה. זיידל:

אני מבין שאנחנו מדברים כאן על הבטחת מעמד של המבוטחים. הייתי מציע שמר וולף יגיש לנו נוסח שלפיו מבוטח לא יסבול בשום תקופה, אם תקופת מעבר אם לא תקופת מעבר, על המדינה או קופת-חולים לדאוג למבוטח בכל מקרה וזו צריכה להיות מטרת הסעיף.

ט. ידיד:

אני מסכים שימחקו את סעיף קטן (ב), אבל חייבים לדאוג שלא יבולע כלל למבוטח.

ח. שמעוני:

אפשר לצרף את הבטחת השירותים למבוטחים של קופת-חולים שלא הוסמכה לסעיף 31 המתוקן.

היו"ר ח. גרוסמן:

הבעיה העיקרית שהתעוררה היא: נניח שנקבעה שנה כתקופת מעבר, שנה שבה יש למבוטח כל הזכויות, מה יקרה אחרי השנה הזאת אם הקופה לא תקבל את ההסמכה? הרי לא כתוב בשום מקום שתהליך ההסמכה חייב להיגמר תוך שנה.

א. וולף:

חבר-הכנסת גיבלבר מציע להשאיר את סעיף קטן (ב) ויחד עם זאת להבטיח שהמבוטחים בקופה יהנו מן הזכויות. מבחינה חוקית זה בלתי אפשרי.

א. גיבלבר:

אני מוכן להצטרף לאלה המסכימים למחוק את סעיף קטן (ב). חשב לי שלא יישאר חלל ריק, שמשנו עלול המבוטח לסבול.

א. וולף:

חשוב להבהיר עוד נקודה עקרונית: איננו יכולים מכוח חוק זה להטיל על קופת-חולים לא מוסמכת לתת שירותים לפי חוק זה, ברמה של חוק זה.

אשר לסעיף קטן (ב): אנחנו יוצאים מהנחה שסעיף קטן זה איננו קיים, והשאלה-מה קיים בסעיף 112? כאן יש כמה אפשרויות מבחינת הבטחת זכויות המבוטחים של קופת-חולים שלא הספיקו להסמיכה: אפשרות אחת דרסטית, שאינני יודע אם אפשר לאמץ אותה - לחייב את קופות-חולים הקיימות להשלים את כל תהליכי ההסמכה תוך שנת המעבר. זהו פתרון קל ונוח החייב בבדיקה נוספת, משום שהוא דרסטי.

ה. זיידל:

מה דעתך על הצעת חבר-הכנסת שמעוני, לצרף זאת לסעיף 31 המתוקן?

א. וולף:

זה דבק שאינו בדבק.

אפשרות שניה להבטחת זכויות המבוטחים בקופת-חולים שלא הוסמכה: אם קופת-חולים מסויימת בכל זאת לא תשלים את תהליך ההסמכה תוך שנת המעבר, אם משום שלא חייבנו אותה או אם משום שחייבנו אותה ולא הספיקה, אפשר לקבוע באותו סעיף מעבר - ולא בסעיף 31 - הוראה, ששר הבריאות יתקין תקנות, באישור ועדת השירותים, הסדירות אספקת שירותים לפי חוק זה למבוטחי אותה קופת חולים, אם באמצעות קופת-חולים אחרת או אם באמצעות סידור אחר.

נגנש הצעה לגבי סעיף 112.

נבקש את ההצעה עוד לפני שנמחק את סעיף קטן (ב).

הי"ד ח. גרוסמן:

סעיף 39:

האם אין סתירה בין סעיף 35, המדבר על הצטרפות לקופת-חולים לפי בחירה,

לבין סעיף זה המדבר על הסכם קולקטיבי?

אני מציע למחוק את הסעיף כולו.

י. בארי:

אבקש לשמוע הדגמה חיה של מימוש סעיף זה.

פ. שינמן:

תחילה תיקון קל: כדי להתאים את נוסח סעיף קטן (א) לנוסח סעיף קטן (ב) יש להוסיף את המלה "כללי" אחר המלים "ארגון ארצי" שבסעיף קטן (א).

א. וולף:

דוגמה חיה למימוש הסעיף: נניח שארגון ארצי כללי - שנרשם כארגון ארצי כללי - מצטרף לקופת-חולים מסויימת, ובתקנון של אותו ארגון ארצי כתוב שמועד לו לעשות זאת. הסכם זה, גם אם נערך לפני תחילתו של החוק, מחייב. ואז כל חברי הארגון הארצי הכללי מצטרפים לאותה קופת-חולים, פרט לאותם חברים בארגון שבעת עריכת ההסכם היו מבוטחים בקופת-חולים אחרת. לא מחייבים את חבר הארגון לעזוב קופת-חולים שבה היה מבוטח בעת חתימת ההסכם. נוסף לזה: חבר ארגון שלא היה חבר בקופה אחרת ומרצונו הצטרף עם הארגון לקופה מסויימת ושינה דעתו, יוכל לעזוב את הקופה לא במסגרת עזיבת הארגון אלא כיחיד. דבר שלישי: הארגון עצמו יכול לבטל את ההסכם.

מה ההצדקה לסעיף כזה?

י. בארי:

הצדקה של יעילות, שארגון שלם כארגון, על כל המשתמע מכך, מצטרף כקבוצה

א. וולף:

אחת לקופת-חולים אחת. וזו לא חייבת להיות קופת-חולים הכללית, זו יכולה להיות כל קופת-חולים אחרת. למשל, ארגון ועד הישיבות הארצי שייך היום לקופת-חולים לאומית.

אין בסעיף זה סתירה לסעיף 35, כי

אדם שהוא חבר בקופת-חולים מסויימת בעת חתימת ההסכם אינו חייב לצאת מהקופה שהוא מבוטח בה, ואם הוא מצטרף לקופה מכוח הסכם עם הארגון, הוא יכול לעזוב, כשם שהוא עוזב קופה אחרת. ישנה גם תמיד האפשרות לעזוב את הקופה.

נניח שארגון ועד הישיבות הארצי מחליט ברוב קולות להצטרף לקופת-

ה. זיידל:

חולים לאומית, ונסא בארגון זה אדם בודד, שמסיבות שונות, בוחר להיות בקופת-חולים כללית וקודם לכן לא היה מבוטח בשום קופה. האם יש אפשרות לומר שסעיף 35 חל על מקרה זה או לא?

אנחנו באים ואומרים שלכל אדם יש זכות לבחור את קופת-החולים שבה

ס. ידיד:

הוא מעוניין. איך נוכל להבטיח שעל ידי כך לא תפגע חברותו בארגון?

י. בארי:

בניח שכיום, כשאינן עדיין חוק, עובדיו של ארגון ארצי כללי מסויים מבוטחים בקופת חולים מסויימת ואחד העובדים שרוצה לעבור לקופת-חולים אחרת עובר ביום שהחוק נכנס לתוקפו. מה מצבו של עובד זה לפי סעיף 39?

ס. חריש:

אני רואה את החיוב שבסעיף זה מבחינת האפשרות להגיש שירותים מסויימים לארגונים הרוצים שירותים אלה מבחינת המקום והזמן.

לגבי הבעיות שהתעוררו: בזכור

שאנחנו מדברים במתן שירותי בריאות ולא בכפייה על ארגונים וולונטריים כיצד עליהם לנהל את מערכת החברות בהם. השאלה איך להבטיח שבמקרה שארגון מסויים החליט להתקשר עם קופת-חולים מסויימת לא תפגע חברותו של מישהו בארגון אינה רלבנטית. האם רוצים להכניס בחוק סעיף שיאסר, שהארגון אינו רשאי לקבוע את תנאי החברות בו? הסתדרות העובדים קובעת בצורה מפורשת את הקריטריונים לחברות בה ולא דק בנושא קופת-חולים. אי אפשר לבוא ולומר שהיא לא תוכל לקבוע את תנאי החברות אצלה.

פ. שינמן:

לשאלת חבר-הכנסת זיידל: בסיפה של הסעיף נאמר "זולת אם אותה שעה היה מבוטח בקופת חולים אחרת". פירוש הדבר שאפילו אם ארגון ארצי עשה הסכם עם קופת-חולים ויש בתוכו חברים השייכים לקופת-חולים אחרת, הם ימשיכו להיות שייכים לקופת-חולים האחרת.

הסנקציות שינקטו הארגונים אינן

מעניינות.

היו"ר ח. גרוסמן:

יש שלוש הצעות: אחת - הסעיף ישאר כנוסחו עם כל המשתמע ממנו; שניה - מרחיקת לכת - למחוק את הסעיף; שלישית - הסעיף ישאר תוך כדי הבטחה שלא תהיינה סנקציות נגד האיש הבודד שירצה להשאר בארגון ולהשתייך לקופת-חולים אחרת ולא מבחינת זכותו של הבודד בארגון לעבור לקופת-חולים אחרת.

ח. שמעוני:

היה צריך להכניס סעיף זה בחוק יסוד: זכויות האזרח ולא כאן.

גם שם לא.

א. וולף:

לחבר-הכנסת בארי: אותו אדם לא

יוכל לעבור לקופה אחרת אלא אם יעזוב את הארגון שלו, מכיוון שההסכם נשאר הסכם גם אם נחתם לפני תחילת החוק.

לגבי הצעת הביניים אני יכול

להצטרף לדברי חבר-הכנסת מיכה חריש: סקופו של סעיף כזה איננו לא בחוק יסוד: זכויות האזרח וגם לא בחוק דומה אלא בחוק עובדים ומעבידים, אם יחוקק. שם ניתן להקים מערכת חובות וזכויות של ארגון ושל חברי ארגון. כל עוד ארגון עובדים לא מנוהל על ידי חוק כתוב של המדינה אלא הוא ארגון וולונטרי, לא נוכל - אגב חקיקת חוק ביטוח בריאות - להכתיב לו מה יהיו תנאי החברות שיקבעו בתקנונו.

ה. זיידל:

ברגע שמדובר כאן על ביטוח בריאות מטלכתי ואנחנו מכתיבים את התנאים לאישור ולהסמכה, אנחנו צריכים לאשר גם את התקנון של קופת-החולים ואז ממילא יש לצו השפעה על התקנון.

אינני מכיר מקרה בישראל שארגון

אומר שיוציא משורותיו אדם אם לא יהיה מבוטח ורוקה במקום מסויים. זה לא מתקבל על הדעת. המזכיר הכללי לשעבר של ההסתדרות, יצחק בן-אהרון, שעניני ההסתדרות אינם זרים לו, יחד עם הנהלת קופת-חולים הסכימו שלא יהיו בענין זה סנקציות. להיפך, הוא רצה שתהיה התחדות חופשית בין קופת-החולים כדי שכל קופת-חולים תיתן את השירות הטוב ביותר שאפשר לתת.

א. וולף:

מה שמשתמע מדברי הוא לא שאני בעד או נגד סנקציות, אלא שהמקום

לכך הוא לא כאן.

פ. שינמן:

אני מציע להוסיף בסוף הסעיף את הפיסקה "או שהמבוטח מתנגד אישית

לקופת-חולים שנהסכים".

היו"ר ח. גרוסמן:

אתה מציע מה שמציע חבר-הכנסת זיידל. תנסחו את ההצעה במשותף.

ט. יודי:

לא ייתכן שמצד אחד נאפשר למבוטח זכות בחירה חופשית, מצד שני

נכבול אותו על ידי כך שהוא קשור לארגון. או שאומרים שסעיף זה מיותר, אין בו צורך ואז לא מעניינים אותנו ההסכמים הקיבוציים וזכותו של כל חבר להיות מבוטח כרצונו בקופת-חולים מסויימת; או שמשאירים את הסעיף ואת האפשרות להצטרף לקופת-חולים באופן קולקטיבי ומבטיחים שלא ייפגעו זכויותיו של מי שאינו רוצה להצטרף לאותה קופת-חולים.

היו"ר ח. גרוסמן:

בוויכוח הזה טועים בדבר אחד: אדם הבוחר בקופת-חולים מסויימת בוחר בה לפי כל מיני קריטריונים, ובין היתר - גם בהתאם לקשר שבין הארגון אליו הוא משתייך לבין אותה קופת-חולים. אם אני חכרת ההסתדרות וההסתדרות קשורה עם קופת-חולים הכללית, מדוע אלך לקופת-חולים "מכבי" אפילו אם היא קרובה יותר לביתי? עבורי ועבור כל מבוטח ההשתייכות של הארגון היא גם כן אלמנט בחירה. אם ועד הישיבות הארצי בחר בקופת-חולים לאומית זה בוודאי לא במקרה.

לא כתוב שהארגון חייב להוציא משורותיו אדם שרוצה לבטח את עצמו בקופת-חולים אחרת. הכל לפי התקנון של הארגון. השאלה היא אחת: האם בחוק זה, הנוגע לקופות-חולים, אפשר להכניס סעיף שיחייב את הארגונים? על שאלה זו כבר ענה מר וולף את התשובה הנכונה.

א. גיבלבר:

אני חושב שמה שהוצע פה מנוגד לרוח החוק. החוק מיוסד על קופות-חולים, ולא במקרה, כי אפשר לעשות קופת-חולים אחת של המדינה ולבטל את הכל. יש איזו שהיא הבנה לכך שקופות-חולים קשורות עם תנועות, עם ארגונים. בהצעה שהוצעה מבקשים לנתק את קופת-חולים הכללית מהסתדרות העובדים הכללית ולזה אינני מסכים. מסיבה זו אני רוצה להתערב בתקנון של הארגון.

י. בארי:

הייתי מבקש להפנות את תשומת הלב לעובדה אחת שקיימת היום ושבעטייה ניתן לומר שסעיף 39 אינו עולה בקנה אחד עם סעיף 35. אנחנו יודעים שיש היום אנשים המבוטחים ביותר מקופת-חולים אחת. הסיבה לכך נובעת מן העובדה שבמקום עבודה מאורגן או במסגרת ארגון ארצי כללי עשו הסכם עם קופת-חולים פלורבית ואתו חבר חייב להיות מבוטח בה, שאם לא כן הוא עשוי למצוא את עצמו מחוץ לאותו ארגון ואולי גם מחוץ למקום עבודתו.

ח. שמעוני: איך?

י. בארי:

אם אדם מסויימים הוא חבר ההסתדרות וחייב להיות מבוטח בקופת-חולים הכללית וירצה לעבור לקופת-חולים אחרת, יגידו לו שזה בלתי אפשרי. אם ככל זאת יעבור, הוא עלול להפסיד את ההגנה המקצועית באותו מקום.

ח. שמעוני: יש ועד עובדים.

י. בארי:

האם ועד העובדים מנהל את הארגון הארצי הכללי?

עובדה שיש אנשים שהם חברים בשתי קופות-חולים וזה מתוך כך שבקופת-חולים אחת הם גאלצים להיות, ובקופה שניה הם חברים לפי בחירתם, כי הם חושבים שהשירותים הניתנים בה יותר טובים. אם אנחנו מאשרים סעיף זה, פירוש הדבר שאפילו את הברירה להיות

2. בארי:

מבוטח בשתי קופות חולים - כפי שהיא קיימת כיום - אנחנו שוללים, מכיוון שסעיף 37 קובע במפורש שאדם אינו יכול להיות חבר בשתי קופות-חולים. מבחינה זו יש הרעה לגבי המצב כיום וגם פגיעה בחופש הבחירה לפי סעיף 35.

3. חריש:

לגבי הסתדרות העובדים יש דוגמה מובהקת הסותרת את הדברים שנאמרו כאן: בבחירות לאיגוד עובדי המדינה יכולים לבחור ולהיבחר אנשים שאינם חברי ההסתדרות. ולוועדי העובדים נבחרים גם אנשים שאינם חברי ההסתדרות.

4. היר"ח. גרוסמן:

אנחנו רושמים לפנינו שלסעיף זה יש שלוש הצעות.

הישיבה נבעלה בשעה 12.50